

AF JOURNALIST (DJ)
CHARLOTTE RAFN

PÅ UDKIG EFTER ØJENSYGDOMME

Pernille Engraff, Københavns Dyrehospital, er en af landets 18 øjenpaneldyrlæger. Det betyder, at hun bruger størstedelen af sin arbejdstid på at kigge hunde og katte dybt i øjnene på jagt efter arvelige øjensygdomme

Pernille Engraffs interesse for øjensygdomme blev vakt allerede inden hun blev uddannet dyrlæge. Familiens langhårede gravhund fik problemer med synet, og efter flere resultatløse besøg hos den praktiserende dyrlæge kom familien og hunden i kontakt med øjenpaneldyrlæge Mogens Aalund.

– Han fandt ud af, at hunden var ramt af den arvelige øjensygdom keratitis punctata, der giver sår på hornhinden. Jeg synes, at hans arbejde var meget spændende, så da jeg senere begyndte på studiet, var jeg allerede godt introduceret til emnet. Trods behandling mistede vores hund desværre efterhånden synet på grund af den medfølgende pigmentering af hornhinden, siger Pernille Engraff, der efter nogle års uddannelse blev ansat hos Mogens Aalund og såle-

des kom på sporet af sin uddannelse til øjenpaneldyrlæge.

GODKENDT TIL AVL

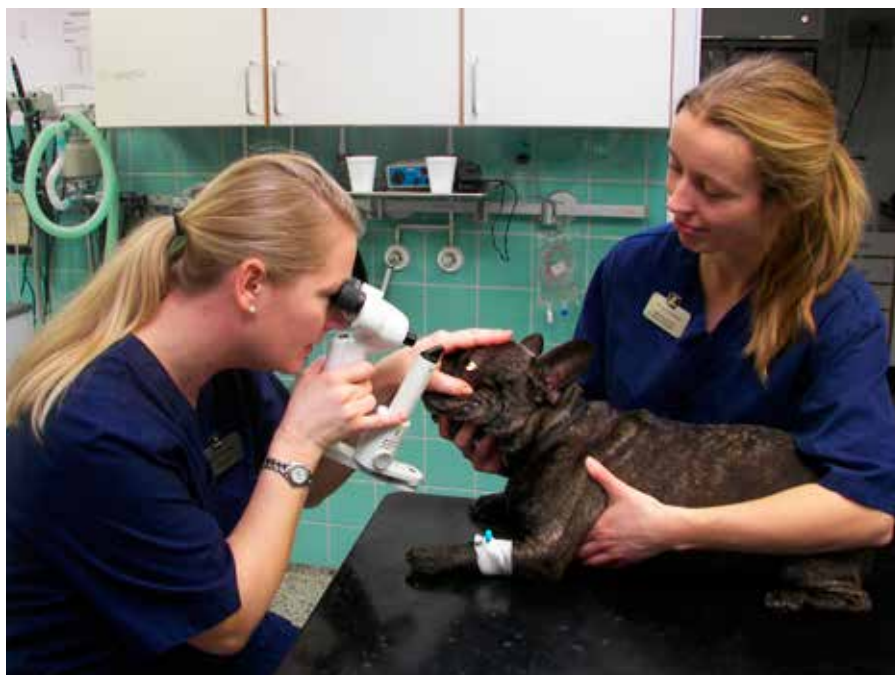
Netop de arvelige øjensygdomme spiller en helt central rolle i Pernille Engraffs arbejde som øjenpaneldyrlæge på Københavns Dyrehospital. Øjenpaneldyrlæger er godkendt til at udstede attester om arvelige øjensygdomme hos hunde, der ønskes brugt til avl. Attesterne bliver registreret direkte på hundeweb.dk, som Dansk Kennel Klub står bag, og de har gyldighed i hele Europa. Attesterne kan både godkende og afvise hunde til brug i avlsarbejdet.

– Attesterne har stor betydning for kennelklubber og hundeejere. Formålet med at undersøge hundene og skrive attesterne er naturligvis at undgå, at de uheldige gener bliver givet videre til de kommende generationer, siger Pernille Engraff.

Blandt de mere alvorlige øjensygdomme, som øjenpaneldyrlægerne kigger efter, er kronisk nethindesvind, medfødte folder i nethinden, cataract og linse luxation. Desuden kan der ved hver enkelt race være specifikke sygdomme, som hundene er særligt disponerede for.

*Pernille Engraff bruger 80 procent af sin arbejdstid på København Dyrehospital på øjenundersøgelser og -behandlinger. Her er hun i gang med en fundusundersøgelse af en engelsk bulldog med panoptik.
Privatfoto.*

Øjenpaneldyrlæger skal have adgang til avanceret udstyr blandt andet en spaltelampe, som Pernille Engraff her bruger i undersøgelsen af en fransk bulldog.
Privatfoto.

– Nogle sygdomme fælder både den enkelte hund, dens forældre og søskende til avl. Det er dog ikke alle sygdomme, som automatisk udelukker hundene fra at indgå i avlsarbejdet. Nogle sygdomme bliver betragtet som mindre alvorlige, og man kan sige, at konstateringen af dem først og fremmest skal få ejeren til at tænke sig ekstra om, inden hunden bliver brugt i avl, siger Pernille Engraff.

Der er også forskel på, hvilke kriterier de enkelte specialklubber stiller op for, at hundene kan godkendes til avl. Ligesom der kan være forskel på, om der overhovedet er krav om, at hundene bliver undersøgt for de forskellige arvelige øjensygdomme.

1000 PAR HUNDEØJNE

Autorisationen som øjenpaneldyrlæge har Pernille Engraff erhvervet ved at gennemføre en omfattende efteruddannelse.

Kravet til autorisationen er, at uddannelsen som dyrlæge er suppleret med efteruddannelse til et niveau, der svarer til at være fagdyrlæge i sygdomme hos hund og kat. Desuden skal de studerende, eller aspiranterne, have adgang til avanceret udstyr til øjenundersøgelser. Det drejer sig blandt andet om en spaltelampe og et oftalmoskop. Den helt afgørende del af uddannelsen består dog i, at aspiranterne sammen med en

erfaren øjenpaneldyrlæge skal undersøge 1000 hunde og 100 katte for arvelige øjensygdomme.

– Det er rigtig mange cases, og der bliver desuden stillet krav om, at der blandt de 1000 cases skal være et vist antal af hver enkelt sygdom. Desuden må det ikke være den samme øjenpaneldyrlæge, man samarbejder med under hele forløbet. Mindst 100 hunde skal for eksempel ses sammen med udenlandske øjenpaneldyrlæger, siger Pernille Engraff.

Mange aspiranter vælger at deltage i de såkaldte kollektive øjenlysninger. Det er arrangementer, hvor en øjenpaneldyrlæge har samlet et større antal hundeejere, som alle ønsker deres dyr godkendt til avl.

Arvelige øjensygdomme hos katte er langt mere sjældne, og derfor er der ikke samme krav til antal katte.

Ud over de mange undersøgelser skal aspiranterne gennemføre en grundlæggende videreuddannelse i almen oftalmologi. Det sker ved at deltage i kurser i for eksempel de enkelte øjensygdomme og i brug af instrumenter.

TRE-DELT EKSAMEN

Hele forløbet bliver afsluttet med en eksamen, der består af tre opgaver. Den første kan tages efter 750 øjencases og handler om at stille korrekte diagnoser ud fra 50 lysbilleder. Den anden er en

FAKTA

SPECIALDYRLÆGE I ØJENSYGDOMME

Kun to dyrlæger i Danmark, Claus Bundgaard Nielsen, Aarhus Dyrehospital, og Finn Boserup, Rudersdal Dyreklinik, har udbygget deres uddannelse som øjenpaneldyrlæger med autorisationen som specialdyrlæger i øjensygdomme. Specialdyrlægerne må også kalde sig øjendyrlæger.

Den store forskel på øjendyrlægerne og øjenpaneldyrlægerne er, at øjendyrlægerne ud over at diagnosticere øjensygdommene også har gennemgået en omfattende uddannelse i behandling af øjensygdomme. Specialisterne har blandt andet gennemført et længere studieophold på et udenlandsk universitet, ligesom de skal have skrevet flere videnskabelige artikler.

Fødearestyrelsen sammensætter kravene til den enkeltes uddannelse, ligesom det er Fødearestyrelsen, der endeligt godkender øjendyrlægen.

Dyreejere kan henvende sig direkte til både øjenpaneldyrlæger og øjendyrlæger.

*Undersøgelse for arvelige sygdomme er udgangspunktet for Pernille Engraffs arbejde, men da hun ser mange forskellige skader på øjne, er hun efterhånden også en erfaren kirurg og behandler.
Foto: Charlotte Rafn.*

skriftlige teoretisk opgave, som skal løses på fire timer, mens den tredje er en praktisk prøve, hvor aspiranten skal undersøge cirka 12 hunde og på hver af dem udfylde en attest om arvelige øjensygdomme.

– Hvis man til den sidste praktiske eksamen overser en af de alvorlige øjensygdomme, dumper man, uanset hvor godt man har klaret alle de andre opgaver, siger Pernille Engraff.

Med eksamenen i hus har dyrlægen ret til at kalde sig øjenpaneldyrlæge. For at beholde autorisationen skal dyrlægen holde sin viden opdateret ved for eksempel at deltage i de obligatoriske øjenpanel-møder, diverse nationale og internationale kurser samt opretholde et vist årligt dokumenterbart caseflow.

– Man kommer kun gennem uddannelsen, hvis man er meget dedikeret og virkelig har lyst til at arbejde med dyrenes øjne. Det har jeg, og derfor bliver næste skridt at gå i gang med uddannelsen til specialdyrlæge i øjensygdomme. Jeg har allerede fået tilrettelagt et forløb. Det er jo nok sådan, at jo mere viden man får, jo mere nysgerrig bliver man efter at lære endnu mere, siger Pernille Engraff.